

Nr 66.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1923 kl. 1 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
egnahemsbyggnader för statens järnvägars personal vid
Notviken och Ulriksdal. (4:e avd.)*

Uti en till riksdagen den 16 mars 1923 avlåten proposition (nr 194), vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva

dels att tomter må av statens järnvägar med tomträtt upplåtas från de av nämnda järnvägar till egnahemsbyggnader avsedda områden vid Ulriksdal;

dels att det belopp av 200,000 kronor av statens järnvägars förlagsmedel, som jämlikt 1920 års riksdags beslut må användas för utlämnande av lån till egnahemsbyggande vid Notviken, må disponeras jämväl för utlämnande av lån till vid statens järnvägar fast anställd person, åt vilken tomt vid Ulriksdal sålunda upplåtes, ävensom att med nämnda förlagsmedel må bestridas ersättning för byggnad eller annan å dylik tomt vid Ulriksdal verkställd anläggning, då sådan skall av statens järnvägar från tomtinnehavare lösas;

dels ock att ifrågavarande lån för egnahemsbyggande vid Notviken och Ulriksdal må utlämnas i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 27 februari 1923 har järnvägsstyrelsen gjort framställning i fråga om anordnande av egna hem för statens järnvägars personal vid Ulriksdal m. m. Till stöd härför anför styrelsen:

Ett hundratal statens järnvägars tjänstemän, placerade vid driftbangården vid Hagalund övre och närliggande stationer, hade hos vederbörande befäl fram-

hållit önskvärdheten av att statens järnvägar måtte vara personalen behjälplig att förskaffa sig bostad genom uppförande av egna hem, varigenom skulle vinnas ett önskvärt oberoende av fluktuationerna å bostadsmarknaden. Då det jämväl låge i järnvägsstyrelsens intresse, att bostadsfrågan för statens järnvägars personal ordnades på tillfredsställande sätt, och då här ifrågasvarande tjänstemän i mycket ringa utsträckning kunnat erhålla bostäder i närheten av arbetsplatsen, hade styrelsen velat medverka till den uppkomna tankens genomförande samt begära statsmakternas bistånd härutinnan, synnerligast som statsmakterna tidigare visat sig beakta det behjärtansvärda i denna sak.

Departementschefen anför följande:

»Järnvägsstyrelsens föreliggande förslag att lösa bostadsfrågan för den talrika personalen vid driftbangården Hagalund övre och närliggande stationer synes förtjänt av beaktande, då därigenom ej blott den ifrågasvarande personalens utan även statens järnvägars intressen skulle främjas. Jag vill alltså tillstyrka, att till statens järnvägars nämnda personal dels upplåtas tomter från de för ändamålet avsedda områdena vid Ulriksdal, dels ock utlämnas byggnadslån av statens järnvägars förlagsmedel.

I likhet med vad som förutsatts beträffande området vid Notviken torde upplåtelse av tomter från ifrågasvarande områden vid Ulriksdal böra allenast ske med tomträtt och till den fast anställda personalen. Fastställandet av de närmare villkoren för tomtupplåtelsena lär kunna överlämnas till järnvägsstyrelsens avgörande. Beträffande lånebeloppen och den säkerhet, som skulle gälla för lånen, synas även de om Notviken gällande bestämmelserna kunna tillämpas i fråga om egnahemsbyggandet vid Ulriksdal.

Vad räntan för byggnadslånen beträffar, har järnvägsstyrelsen föreslagit, att denna beträffande såväl Notviken som Ulriksdal skulle beräknas efter den procent, som komme att för tiden från och med den 1 januari 1923 fastställas för lån från statens bostadslånefond. Ifrågasvarande egnahemsbyggande vid Notviken och Ulriksdal synes dock närmast vara att jämställa med den egnahemsbyggnadsverksamhet, som främjas med lån från statens egnahemslånefond. Enligt det förslag till ändrade bestämmelser för statens verksamhet för egnahemsbildningen, som Kungl. Maj:t beslutit förelägga innevarande års riksdag, skulle räntan å lån från egnahemslånefonden till och med femte kalenderåret efter utgången av det år, varunder lånet utbekommit, utgå efter 4 % samt från och med det sjätte kalenderåret, då amorteringsskyldighet inträder, med $4\frac{3}{4}$ %. Det synes mig lämpligt, att motsvarande räntebestämmelser givas tillämpning i avseende å nu förevarande egnahemslån. Beträffande lånens amortering ansåg järnvägsstyrelsen i fråga om egnahemsbyggandet vid Notviken den olikhet mot villkoren för vanliga egnahemsbygganden som förtjänt av beaktande.

hemslån påkallad, att annuiteten vid lånens återbetalande vore störst under de första åren. Syftet härmed var, att, då vederbörande personal uppnått pensionsåldern, amorteringslånet i regel skulle vara till fullo inbetalt. Med hänsyn härtill torde det vara lämpligast att beträffande amorteringsplanen i huvudsak bibehålla sålunda gällande bestämmelser, varvid de jämkningar härutinnan, som kunna anses erforderliga med anledning av de ändrade räntebestämmelserna, torde få vidtagas av järnvägsstyrelsen.»

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva

a) att tomter må av statens järnvägar med tomt-rätt upplåtas från de av nämnda järnvägar till egnehemsbyggnader avsedda områden vid Ulriksdal;

b) att det belopp av 200,000 kronor av statens järnvägars förlagsmedel, som jämlikt 1920 års riksdags beslut må användas för utlämnande av lån till egnehemsbyggande vid Notviken, må disponeras jämväl för utlämnande av lån till vid statens järnvägar fast anställd person, åt vilken tomt vid Ulriksdal sålunda upplåtes, ävensom att med nämnda förlagsmedel må bestridas ersättning för byggnad eller annan å dylik tomt vid Ulriksdal verkställd anläggning, då sådan skall av statens järnvägar från tomtinnehavare lösas;

c) att ifrågavarande lån för egnehemsbyggande vid Notviken och Ulriksdal må utlämnas i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 16 mars 1923 angivna grunder.

Stockholm den 17 april 1923.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 65.
